

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “โครงการบูรณาการการจัดการเรียนรู้การสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่” มีผลสรุปและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาโครงการบูรณาการการจัดการเรียนรู้การสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก เพื่อสร้างและพัฒนานักประชาสัมพันธ์ชุมชนประจำท้องถิ่น ในจังหวัดเชียงใหม่ด้วยวิธีการจัดการการเรียนรู้ (LM) ด้านการสื่อสารและการใช้สื่อเทคโนโลยีของชุมชนโดยชุมชนและประการที่สอง เพื่อเพิ่มศักยภาพของคนในชุมชนให้รู้จักการใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การสร้างและพัฒนานักประชาสัมพันธ์ชุมชนประจำท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ด้วยวิธีการจัดการการเรียนรู้ (LM) ด้านการสื่อสารและการใช้สื่อเทคโนโลยีของชุมชนโดยชุมชน

ผลการดำเนินงานวิจัยในปี 2551 คณะวิจัยได้มีการจัดการเรียนรู้ในการบูรณาการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างและพัฒนานักประชาสัมพันธ์ชุมชนประจำท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ในการผลิตสื่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นตามโครงการภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งการสร้างและพัฒนานักประชาสัมพันธ์ชุมชนประจำท้องถิ่นนั้น คณะวิจัยได้ทำการคัดเลือกนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์สาขาการสื่อสารมวลชนจำนวน 9 คนคือ 1) นายณิชาภา มูลตะเลศ 2) น.ส.สร้อยทอง ขาวลาย 3) น.ส.มณีวรรณ ถาแดง 4) น.ส.นิตยา ใจเพื่อน 5) นายตระกูล ใจพรหม 6) น.ส.ปริยาจันทร์ จุมปา 7) น.ส.ชนิษฐา มหาสารโร 8) น.ส.ธนรัตน์ ปะจันตะและ 9) นายเจนยุทธ พุดหมื่น โดยนักศึกษาที่คัดเลือกจะทำหน้าที่ในการดำเนินงานร่วมกับชุมชน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนให้รู้จักการใช้หลักการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

การพัฒนาศักยภาพของคนในการใช้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น คณะวิจัยได้จัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนจำนวน 42 แห่งจากทั้งหมด 18 อำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ในการผลิตสื่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นระดับตำบล ผลการวิจัยพบว่าชุมชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้ร่วมกันแบบบูรณาการกับหน่วยงานในท้องถิ่นของตนเองในการผลิตสื่อที่กระตุ้นและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

(1) สื่อสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ การเกษตรและการท่องเที่ยว จำนวน 17 ชิ้นงาน ได้แก่

- 1) เรื่อง ทำวันนี้ แล้วก็มีกิน
- 2) เรื่อง เกษตรครบวงจร ตามคำสอน ตามรอยพ่อ
- 3) เรื่อง ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) เรื่อง พื้นฐานชีวิตความยากจน

- 5) เรื่อง ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนตำบลสันป่ายาง
- 6) เรื่อง แปรรูปอาหารสานคำสอนพ่อ
- 7) เรื่อง เวียงกุมกามนคร โบราณได้พิภพ
- 8) เรื่อง ดีแผ่นดินแร่ เผยแพร่งานศิลป์
- 9) เรื่อง หัตถกรรมพื้นบ้าน ผ้าทอตีนจก ผ้าทอเมืองแจ่ม
- 10) เรื่อง ท่องเที่ยวเกษตรเชิงอนุรักษ์ สถานีทดลองเกษตรที่สูงแม่จอนหลวง
- 11) เรื่อง วิถีชีวิตบนยอดดอย
- 12) เรื่อง มิ่งไม้เมืองเหนือ
- 13) เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บ้านแม่ใจ
- 14) เรื่อง ป่าไม้ชุมชน คนพอเพียง
- 15) เรื่อง ผักปลอดสารพิษกับชีวิตที่พอเพียง
- 16) เรื่อง แสงตะวันแห่งอาชีพ
- 17) เรื่อง ม่อนล้าน 360 องศา มนต์เสน่ห์แห่งป่าดุ่ม

(2) สื่อสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านสังคม จำนวน 14 ชิ้นงาน
ได้แก่

- 1) เรื่อง ไหว้พระ 9 วัด อายุยืน 9 ปี
- 2) เรื่อง ธรรมสัญญา
- 3) เรื่อง คุณธรรมนำสุขสู่กลุ่มประสานใจ
- 4) เรื่อง โครงการจัดสวัสดิการสังคมแบบกลุ่มพึ่งพา (บ้านบุญรักษา)
- 5) เรื่อง เหมือนดั่งฝัน
- 6) เรื่อง หนึ่งในตำบลออนไลน์
- 7) เรื่อง ประวัติวัดกองกานและแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรปางอุ่ง
- 8) เรื่อง ประเพณีปีใหม่ม้ง
- 9) เรื่อง วิถีธรรมนำชุมชน
- 10) เรื่อง บ้านแห่งความหวัง
- 11) เรื่อง ธรรมสัญญา ในฤดูพรรษสัมพันธ์
- 12) เรื่อง ปากันปิ่นรถถีบ แอ่ววัดม่วนใจ๋
- 13) เรื่อง รักป่า รักน้ำ รักในหลวง
- 14) เรื่อง น้ำใจไทย ไหลเต็มคลอง

(3) สื่อสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านการศึกษา จำนวน 6 ชิ้นงาน ได้แก่

- 1) เรื่อง การกิจท้องถิ่นด้านการศึกษาเพื่อชุมชนรากหญ้าของไทย
- 2) เรื่อง สวนเกษตรน้อย เดินตามรอยพ่อ
- 3) เรื่อง หนูน้อยอนุบาล อบต.บวัก้าง
- 4) เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น
- 5) เรื่อง ฐานความเข้มแข็งชุมชน
- 6) เรื่อง การศึกษาที่มีคุณภาพ

(4) สื่อสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นด้านอนามัยและสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ชิ้นงาน ได้แก่

- 1) เรื่อง จี๋เหล็กเมืองงาม
- 2) เรื่อง รวมใจภักดิ์ รักผืนป่า
- 3) เรื่อง สายไขชุมชน คู่คนรักป่า
- 4) เรื่อง ป่ากับชีวิต
- 5) เรื่อง หยุคเผดอซัง หยุคโลกร้อน

ผลงานสื่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ที่ผลิตได้ของชุมชนถูกนำเสนอผ่านสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (สทท) จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2551 การประชาสัมพันธ์ดังกล่าวจะทำให้ชุมชนได้ทราบถึงทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นของตนเองอันจะเกิดการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะ

สำหรับแนวทางข้อเสนอแนะของการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ มีอยู่ด้วยกันสามส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาเยาวชนนักวิจัยท้องถิ่น ซึ่งควรจะต้องเปิดโอกาสให้เยาวชนในท้องถิ่นของชุมชนนั้นๆ เป็นผู้เสนอบุคคลที่เป็นเยาวชนในท้องถิ่นของตนเองเข้าร่วมโครงการในระยะถัดไป อันจะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรของชุมชนในด้านการพัฒนาการผลิตสื่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง ทั้งนี้ เพราะเมื่อเยาวชนหรือบุคคลในชุมชนนั้นเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมด้านการประชาสัมพันธ์ชุมชนด้วยตนเองแล้ว เขาเหล่านั้นจะมีความรู้ในบริบทของชุมชนของตนเองเป็นอย่างดี จะมีความ

ข้อเสนอแนะส่วนที่สอง เป็นประเด็นเกี่ยวกับการนำเอางานวิจัยที่ได้ครั้งนี้ไปเป็นต้นแบบของการพัฒนาด้านอื่นๆ ของชุมชนให้ได้ประโยชน์มากที่สุด เช่น การพัฒนาองค์กรการทำงานเป็นทีมของกลุ่มชุมชน ให้เกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสื่อสารสนเทศกับการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตนเองแบบมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง อาศัยสื่อสารสนเทศที่มีอยู่ในชุมชนของตนเองในการประชาสัมพันธ์ชุมชน

ข้อเสนอแนะส่วนที่สาม เป็นประเด็นของการสนับสนุนให้เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของการสื่อสาร คนในชุมชนต้องการรับสารอย่างต่อเนื่อง หากมีการขาดความต่อเนื่องของการรับสารแล้ว ชุมชนอาจจะขาดการกระตุ้นหรือหลงลืมในประเด็นในสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการในด้านการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้น หากมีการบูรณาการร่วมกันทุกฝ่ายและทุกภาคส่วนแล้ว การวางแผนการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น ควรจะทำการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการผลิตสื่อสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ให้มีแผนการดำเนินงานตลอดทั้งปี โดยชุมชนควรจะเป็นผู้วางแผนร่วมกันผลิตและสร้างสรรค์แผนฯ ชุมชนก็จะมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสารและผู้ร่วมผลิตสาร จะทำให้เขาเหล่านั้นมีความภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานร่วมกัน และจะเกิดความยั่งยืนของการดำเนินงานต่อไป